

Κοινωνική κατοικία, φαινόμενα γκετοποίησης και στρατηγικές αποτροπής

Σταύρος Κ. Πάρλαλης (PhD)
Βύρων Ιωάννου (PhD)
Λώρα Νικολάου (PhD)

The Pruitt-Igoe complex St. Luis USA (demolished as from 1972 to 1976)

γκέτο (ghetto)

Κοινωνικά αποκλεισμένη και περιθωριοποιημένη οικιστική περιοχή, στην οποία ο πληθυσμός διαβεί υπό συνθήκες αισθητά υποβαθμισμένες σε σχέση με τις γειτονικές περιοχές.

Η υποβάθμιση αφορά το εισόδημα και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά, την κατάσταση των κτιρίων, των υποδομών, την υγιεινή και το αίσθημα ασφάλειας.

LEADING ARTICLE

JANUARY 2 2018, 5:00PM, THE TIMES

Ghetto in Greece

Putrid conditions and unconscionable delays have turned a refugee camp on the island of Lesbos into an object lesson in bureaucratic mismanagement

As winter bites in the Aegean, nearly 15,000 refugees are stranded on five Greek islands in conditions of desperate squalor. Children walk barefoot next to open sewers. Whole families cower from the weather in tents meant for pop festivals. Women wear nappies rather than risk being raped on their way to their refugee camps' overwhelmed latrines at night.

This is not the solution to the European refugee crisis that Brussels' £2.5 billion deal with Turkey nearly two years ago was supposed to represent. That deal stemmed the flow of migrants from the Middle East and beyond but did not stop it. A small army of immigration experts was promised to help Greece process

Want to read more?

βήματα προς την γκετοποίηση

αύξηση ποσοστού
ομάδων του κοινωνικού
περιθωρίου

εγκατάλειψη περιοχής
από μεσαία στρώματα

μη ελκυστική περιοχή

μείωση δαπανών
συντήρησης κτιρίων και
υποδομών

υποβάθμιση εικόνας της
γειτονιάς

γκετοποίηση

μη ελκυστική περιοχή

μείωση δαπανών
συντήρησης κτιρίων και
υποδομών

υποβάθμιση εικόνας της
γειτονιάς

εγκατάλειψη περιοχής
από μεσαία στρώματα

αύξηση ποσοστού
ομάδων του κοινωνικού
περιθωρίου

γκετοποίηση

βήματα προς την γκετοποίηση

αύξηση ποσοστού
ομάδων του κοινωνικού
περιθωρίου

εγκατάλειψη περιοχής
από μεσαία στρώματα

μη ελκυστική περιοχή

μείωση δαπανών
συντήρησης κτιρίων και
υποδομών

υποβάθμιση εικόνας της
γειτονιάς

γκετοποίηση

μη ελκυστική περιοχή

μείωση δαπανών
συντήρησης κτιρίων και
υποδομών

υποβάθμιση εικόνας της
γειτονιάς

εγκατάλειψη περιοχής
από μεσαία στρώματα

αύξηση ποσοστού
ομάδων του κοινωνικού
περιθωρίου

γκετοποίηση

Γιατί μια περιοχή κατοικίας ή ένα συγκρότημα στέγασης δεν είναι ελκυστικό;

"They're not very pretty and they have become unfashionable, but they're structurally sound and functional. Just because they're a bit grey doesn't mean people can't live here happily. "

*The death of a housing ideal
Is the demolition of the Heygate estate in south London the
welcome end of a misguided experiment? Or is it the push for
regeneration that is flawed?
The Guardian, 4/3/2011*

Γιατί μια περιοχή κατοικίας ή ένα συγκρότημα στέγασης δεν είναι ελκυστικό;

- επειδή η διαστροφάτωση του υφιστάμενου πληθυσμού δεν είναι ελκυστική με βάση τα κοινωνικά στερεότυπα της μεσαίας τάξης,

Γιατί μια περιοχή κατοικίας ή ένα συγκρότημα στέγασης δεν είναι ελκυστικό;

- επειδή η διαστροφάτωση του υφιστάμενου πληθυσμού δεν είναι ελκυστική με βάση τα κοινωνικά στερεότυπα της μεσαίας τάξης,
- επειδή οι μονάδες κατοικίας δεν ικανοποιούν τα - πρότυπα διαβίωσης (life style) της μεσαίας τάξης,

Γιατί μια περιοχή κατοικίας ή ένα συγκρότημα στέγασης δεν είναι ελκυστικό;

- επειδή η διαστροφάτωση του υφιστάμενου πληθυσμού δεν είναι ελκυστική με βάση τα κοινωνικά στερεότυπα της μεσαίας τάξης,
- επειδή οι μονάδες κατοικίας δεν ικανοποιούν τα - πρότυπα διαβίωσης (life style) της μεσαίας τάξης,
- επειδή οι πυκνότητες και άλλα χαρακτηριστικά χωροδιάταξης των μονάδων δεν είναι ελκυστικά,

Γιατί μια περιοχή κατοικίας ή ένα συγκρότημα στέγασης δεν είναι ελκυστικό;

- επειδή η διαστρωμάτωση του υφιστάμενου πληθυσμού δεν είναι ελκυστική με βάση τα κοινωνικά στερεότυπα της μεσαίας τάξης,
- επειδή οι μονάδες κατοικίας δεν ικανοποιούν τα πρότυπα διαβίωσης (life style) της μεσαίας τάξης,
- επειδή οι πυκνότητες και άλλα χαρακτηριστικά χωροδιάταξης των μονάδων δεν είναι ελκυστικά,
- επειδή το περιβάλλον και οι εξωτερικοί χώροι του συγκροτήματος δεν είναι λειτουργικοί (π.χ. κινητικότητα, στάθμευση) ή ελκυστικοί (π.χ. πράσινο, σκιά κλπ.)....όπως το εξής παράδειγμα →

The 'posh' neighbours' New England-style homes in The Hamptons - a 30-minute drive from Waterloo station

- Η μείξη του πληθυσμού οδήγησε σε μια αυταρχική και αμφιλεγόμενη απόφαση, σύμφωνα με την οποία υπάρχει απαγόρευση κυκλοφορίας για τα παιδιά που διαμένουν στις κοινωνικές κατοικίες, ενώ δεν ισχύει το ίδιο για τους υπόλοιπους κάτοικους της γειτονιάς.

Γιατί μια περιοχή κατοικίας ή ένα συγκρότημα στέγασης δεν είναι ελκυστικό;

- επειδή η διαστροφάτωση του υφιστάμενου πληθυσμού δεν είναι ελκυστική με βάση τα κοινωνικά στερεότυπα της μεσαίας τάξης,
- επειδή οι μονάδες κατοικίας δεν ικανοποιούν τα πρότυπα διαβίωσης (life style) της μεσαίας τάξης,
- επειδή οι πυκνότητες και άλλα χαρακτηριστικά χωροδιάταξης των μονάδων δεν είναι ελκυστικά,
- επειδή το περιβάλλον και οι εξωτερικοί χώροι του συγκροτήματος δεν είναι λειτουργικοί (π.χ. κινητικότητα, στάθμευση) ή ελκυστικοί (π.χ. πράσινο, σκιά κλπ.),
- επειδή η χωροθέτηση σε σχέση με την πόλη δεν είναι ευνοϊκή (γειτνιάσεις με υποβαθμισμένες περιοχές, αποστάσεις από χώρους εργασίας κλπ)όπως το εξής παράδειγμα →

Ολυμπιακό Χωριό Αθήνας

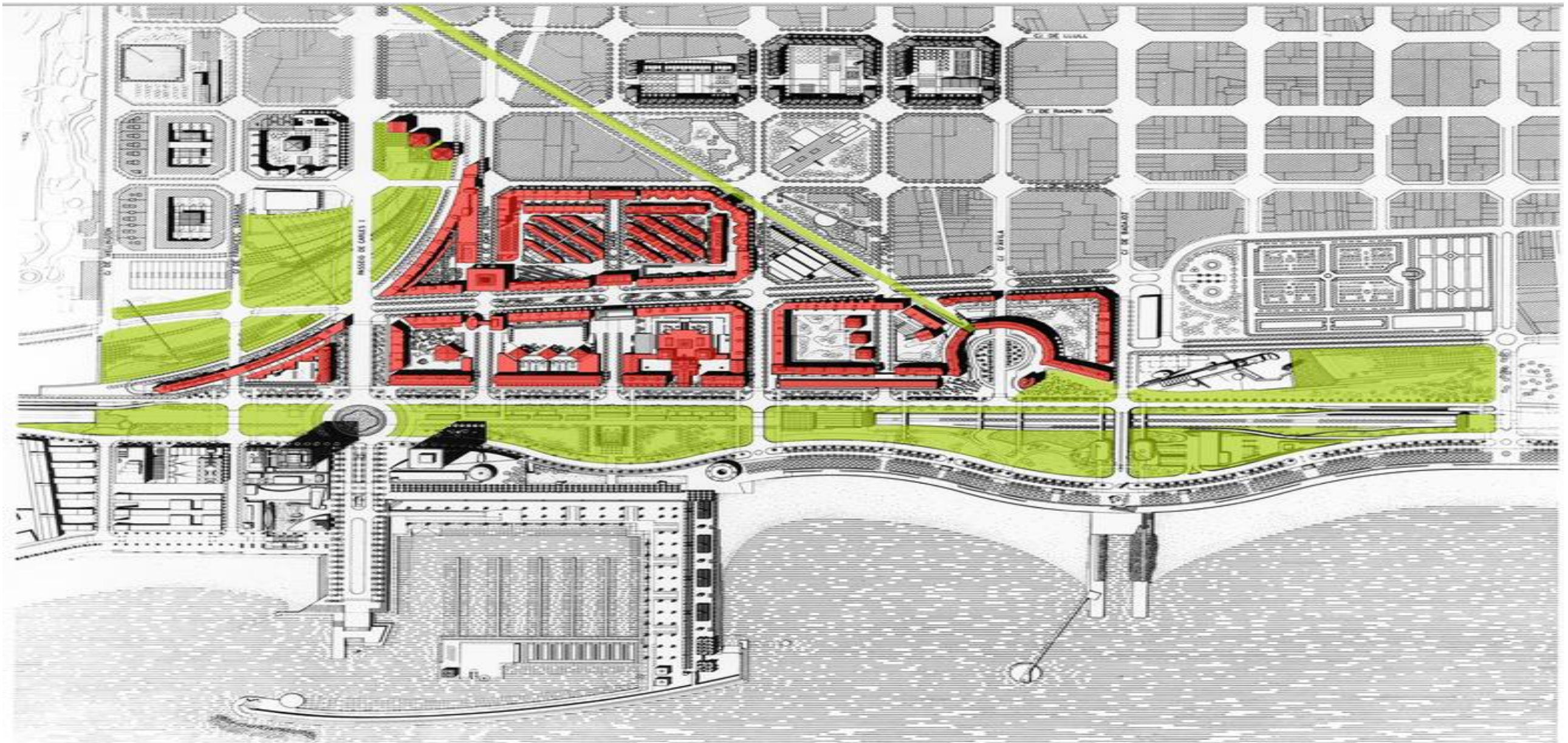

Είναι **απομονωμένο** και περιβάλλεται από στρατιωτικές εγκαταστάσεις, χωράφια και εργοστάσια. Ακόμα και αν κάποτε ο οικιστικός ιστός του Δήμου Αχαρνών επεκταθεί τόσο ώστε να φθάσει το Ολυμπιακό Χωριό, **η δημιουργία αστικής συνέχειας θα είναι αδύνατη**. Τα κτίρια και το εμπορικό κέντρο της διεθνούς ζώνης θα λειτουργούν ως φράγμα. Οι τεράστιοι χώροι στάθμευση σφραγίζουν αυτή την προοπτική.

Γιατί μια περιοχή κατοικίας ή ένα συγκρότημα στέγασης δεν είναι ελκυστικό;

- επειδή η διαστροφάτωση του υφιστάμενου πληθυσμού δεν είναι ελκυστική με βάση τα κοινωνικά στερεότυπα, της μεσαίας τάξης,
- επειδή οι μονάδες κατοικίας δεν ικανοποιούν τα πρότυπα διαβίωσης (life style) της μεσαίας τάξης,
- επειδή οι πυκνότητες και άλλα χαρακτηριστικά χωροδιάταξης των μονάδων δεν είναι ελκυστικά,
- επειδή το περιβάλλον και οι εξωτερικοί χώροι του συγκροτήματος δεν είναι λειτουργικοί (π.χ. κινητικότητα, στάθμευση) ή ελκυστικοί (π.χ. πράσινο, σκιά κλπ.),
- επειδή η χωροθέτηση σε σχέση με την πόλη δεν είναι ευνοϊκή (γειτνιάσεις με υποβαθμισμένες περιοχές, αποστάσεις από χώρους εργασίας κλπ)
- **δεν υπάρχει φυσική ροή της πόλης (διαμπερής κίνηση πεζών και αυτοκινήτων)όπως το εξής παράδειγμα →**

Βαρκελώνη

Στρατηγικές αποτροπής

Στρατηγικές αποτροπής

- κοινωνική μείξη και περιορισμός του ποσοστού ομάδων χαμηλής εισοδηματικής τάξης μέσα από τις κτιριολογικές και πολεοδομικές παραμέτρους και μέσα από τον τρόπο διάθεσης των μονάδων στην αγορά
....όπως το εξής παράδειγμα →

Παρίσι

- Το Παρίσι θέτει την γκετοποίηση σε μια διαφορετική βάση: Προσπαθεί να απογκετοποιήσει τις πλούσιες γειτονιές του Παρισιού, μέσα στις οποίες αναμένεται μέχρι το 2020 να χτιστούν πολλές κοινωνικές/εργατικές κατοικίες.

Paris Will Build Public Ho x

Secure | <https://www.citylab.com/equity/2016/05/paris-declares-war-on-ghettoes-for-the-rich/483072/>

CITYLAB

DESIGN / TRANSPORTATION / ENVIRONMENT / EQUITY / LIFE

The Passy neighbourhood, in Paris's western 16th Arrondissement, is one of France's wealthiest. // Guillaume Baviere/Flickr

Paris Declares War on 'Ghettoes for the Rich'

ADVERTISEMENT

CITYLAB

Love CityLab? Sign up for our free email newsletter.

YOUR@EMAIL.COM [Subscribe](#)

EN 9:50 AM 12/29/2017

Στρατηγικές αποτροπής

- κοινωνική μείξη και περιορισμός του ποσοστού ομάδων χαμηλής εισοδηματικής τάξης μέσα από τις κτιριολογικές και πολεοδομικές παραμέτρους και μέσα από τον τρόπο διάθεσης των μονάδων στην αγορά,
- **παροχή επαρκούς αριθμού μονάδων που να ικανοποιούν τα πρότυπα διαβίωσης (life style) της μεσαίας τάξης,**

Στρατηγικές αποτροπής

- κοινωνική μείξη και περιορισμός του ποσοστού ομάδων χαμηλής εισοδηματικής τάξης μέσα από τις κτιριολογικές και πολεοδομικές παραμέτρους και μέσα από τον τρόπο διάθεσης των μονάδων στην αγορά,
- παροχή επαρκούς αριθμού μονάδων που να ικανοποιούν τα πρότυπα διαβίωσης (life style) της μεσαίας τάξης,
- **πυκνότητες δόμησης ανάλογες με τις περιοχές κατοικίας της μεσαίας τάξης,**

Στρατηγικές αποτροπής

- κοινωνική μείξη και περιορισμός του ποσοστού ομάδων χαμηλής εισοδηματικής τάξης μέσα από τις κτιριολογικές και πολεοδομικές παραμέτρους και μέσα από τον τρόπο διάθεσης των μονάδων στην αγορά,
- παροχή επαρκούς αριθμού μονάδων που να ικανοποιούν τα πρότυπα διαβίωσης (life style) της μεσαίας τάξης,
- πυκνότητες δόμησης ανάλογες με τις περιοχές κατοικίας της μεσαίας τάξης,
- καλή κατάσταση των κτιρίων, των δημόσιων και κοινόχρηστων χώρων και του πρασίνου και εξασφάλιση με θεσμικά μέσα της χρηματοδότησης της συνεχούς συντήρησής τους,

Στρατηγικές αποτροπής

- κοινωνική μείξη και περιορισμός του ποσοστού ομάδων χαμηλής εισοδηματικής τάξης μέσα από τις κτιριολογικές και πολεοδομικές παραμέτρους και μέσα από τον τρόπο διάθεσης των μονάδων στην αγορά,
 - παροχή επαρκούς αριθμού μονάδων που να ικανοποιούν τα πρότυπα διαβίωσης (life style) της μεσαίας τάξης,
 - πυκνότητες δόμησης ανάλογες με τις περιοχές κατοικίας της μεσαίας τάξης,
 - καλή κατάσταση των κτιρίων, των δημόσιων και κοινόχρηστων χώρων και του πρασίνου και εξασφάλιση με θεσμικά μέσα της χρηματοδότησης της συνεχούς συντήρησής τους,
 - χωροθέτηση σε περιοχές που είναι ελκυστικές στη μεσαία τάξη, λόγω θέσης: καλή πρόσβαση στην εργασία, στην εκπαίδευση, στις υπηρεσίες – αναψυχή, ή λόγω φυσικών χαρακτηριστικών (γειτνιάσεις, θέα, πράσινο)
-όπως τα εξής παραδείγματα →

Hong Kong

Deep Bay

www.maps4news.com/©HERE

Hong Kong's underused military land a potential goldmine

As Hong Kong seeks more land to help ease a worsening housing crisis, some lawmakers and activists are urging officials to take a fresh look at little-used swathes of more than \$100 billion worth of real estate controlled by the Chinese military.

Ερευνητικά Ερωτήματα

1. Ποιο είναι το ποσοστό κοινωνικής μείξης που αποτρέπει την γκετοποίηση στην Κύπρο;

Helsinki Housing Production Department

50% νοικοκυριά με επιδότηση ενοικίου από το κράτος
40% σχήματα ιδιοκτησίας – μεσαία εισοδήματα
10% προνομιούχες πολυτελείς κατοικίες

2. Πως ικανοποιούνται τα πρότυπα διαβίωσης (lifestyle) της μεσαίας τάξης στην Κύπρο;

Portobello Square Λονδίνο
(βραβείο καλύτερου έργου στέγασης 2015)

Ένταξη εμπορίου – αναψυχής,
άλλων χρήσεων γειτονιάς

Συμμετοχικός σχεδιασμός και εμπλοκή των
μελλοντικών χρηστών στον σχεδιασμό του
συγκροτήματος

Επιπρόσθετα θα πρέπει να υπάρχουν...

- **Ελεύθεροι χώροι και χώροι συναθροίσεων (πάρκα, πλατείες)**
- **Ταχυδρομείο, υπηρεσίες πολιτιστικού και θρησκευτικού χαρακτήρα (βιβλιοθήκη, αμφιθέατρο, κινηματογράφος, εκκλησία), ΚΕΠ.**
- **Μικρο-καταστήματα**

2. Πως ικανοποιούνται τα πρότυπα διαβίωσης (lifestyle) της μεσαίας τάξης στην Κύπρο;

Helsinki HPD
αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί
διασφαλίζουν την
ποιότητα των έργων της

Helsinki Townhouse Kilpailu

3. Ποιες είναι οι ανώτατες πυκνότητες δόμησης που θεωρούνται ικανοποιητικές στην Κύπρο;

Aylesbury Regeneration Plan
- Λονδίνο

Aylesbury Estate 1977
υπό κατεδάφιση

Αναβάθμιση, προσέλκυση νέων κατοίκων με αύξηση αστικής πυκνότητας από τις 2700 στις 4900 μονάδες σε 28,5 εκτάρια γης.

4. Πως διασφαλίζεται η καλή κατάσταση των συγκροτημάτων κατοικιών στην Κύπρο;

Pilot model Steilshoop for place keeping and making

How to prevent vandalism?
 an innovative and unique methode of
 medial youth work and partnership in Steilshoop

Neighbourhood Coordinator

Recruiter	CATALYST HOUSING LTD
Location	Ealing, W5 2AU
Salary	Up to £38,000
Posted	05 Oct 2015
Closes	16 Oct 2015
Industry	Charities, Community development, Housing & homelessness, Social welfare, Housing, Advice/benefits, Business development, Community, Housing services, Regeneration, Strategy & policy
Job Level	Experienced (non manager)
Hours	Full Time
Contract	Permanent
Listing Type	Job vacancy

Προγράμματα κοινωνικής ένταξης, εκπαίδευσης, πολιτισμού και κατάρτισης για νεολαία, ανέργους, ηλικιωμένους.

Ανάθεση ρόλων και εργασιών (π.χ. κήποι, γιορτές κλπ) με αμοιβή, που υποβοηθούν γένεση κοινωνικών επαφών και σχέσεων.

Κοινοτική δράση και κοινοτική ανάπτυξη:

- Βασιζόμενοι στις αρχές της κοινοτικής δράσης και ανάπτυξης, πολλές δράσεις μπορούν να προωθηθούν σε μια περιοχή/γειτονιά. Σκοπός των παρεμβάσεων μπορεί να είναι η ενδυνάμωση των κατοίκων, η κριτική συνειδητοποίηση αλλά και η ενεργοποίηση για διεκδίκηση σε πολλά ζητήματα (π.χ. διαβίωσης και κατοικίας). Μερικές από τις δράσεις που μπορούν να αναπτυχθούν είναι οι εξής:

Κοινοτική δράση και κοινοτική ανάπτυξη:

- Βασιζόμενοι στις αρχές της κοινοτικής δράσης και ανάπτυξης, πολλές δράσεις μπορούν να προωθηθούν σε μια περιοχή/γειτονιά. Σκοπός των παρεμβάσεων μπορεί να είναι η ενδυνάμωση των κατοίκων, η κριτική συνειδητοποίηση αλλά και η ενεργοποίηση για διεκδίκηση σε πολλά ζητήματα (π.χ. διαβίωσης και κατοικίας). Μερικές από τις δράσεις που μπορούν να αναπτυχθούν είναι οι εξής:
- Έρευνα αναγκών των κατοίκων

Κοινοτική δράση και κοινοτική ανάπτυξη:

- Βασιζόμενοι στις αρχές της κοινοτικής δράσης και ανάπτυξης, πολλές δράσεις μπορούν να προωθηθούν σε μια περιοχή/γειτονιά. Σκοπός των παρεμβάσεων μπορεί να είναι η ενδυνάμωση των κατοίκων, η κριτική συνειδητοποίηση αλλά και η ενεργοποίηση για διεκδίκηση σε πολλά ζητήματα (π.χ. διαβίωσης και κατοικίας). Μερικές από τις δράσεις που μπορούν να αναπτυχθούν είναι οι εξής:
- Έρευνα αναγκών των κατοίκων
- **Συνελεύσεις Γειτονιάς**

Κοινοτική δράση και κοινοτική ανάπτυξη:

- Βασιζόμενοι στις αρχές της κοινοτικής δράσης και ανάπτυξης, πολλές δράσεις μπορούν να προωθηθούν σε μια περιοχή/γειτονιά. Σκοπός των παρεμβάσεων μπορεί να είναι η ενδυνάμωση των κατοίκων, η κριτική συνειδητοποίηση αλλά και η ενεργοποίηση για διεκδίκηση σε πολλά ζητήματα (π.χ. διαβίωσης και κατοικίας). Μερικές από τις δράσεις που μπορούν να αναπτυχθούν είναι οι εξής:
- Έρευνα αναγκών των κατοίκων
- Συνελεύσεις Γειτονιάς
- Δημιουργία και λειτουργία Ομάδων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών και εφήβων

Κοινοτική δράση και κοινοτική ανάπτυξη:

- Βασιζόμενοι στις αρχές της κοινοτικής δράσης και ανάπτυξης, πολλές δράσεις μπορούν να προωθηθούν σε μια περιοχή/γειτονιά. Σκοπός των παρεμβάσεων μπορεί να είναι η ενδυνάμωση των κατοίκων, η κριτική συνειδητοποίηση αλλά και η ενεργοποίηση για διεκδίκηση σε πολλά ζητήματα (π.χ. διαβίωσης και κατοικίας). Μερικές από τις δράσεις που μπορούν να αναπτυχθούν είναι οι εξής:
- Έρευνα αναγκών των κατοίκων
- Συνελεύσεις Γειτονιάς
- Δημιουργία και λειτουργία Ομάδων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών και εφήβων
- Κοινωνικό Φροντιστήριο

- Κοινωνική Υποστήριξη οικογενειών και διασύνδεση με Δημόσιες Κοινωνικές Υπηρεσίες

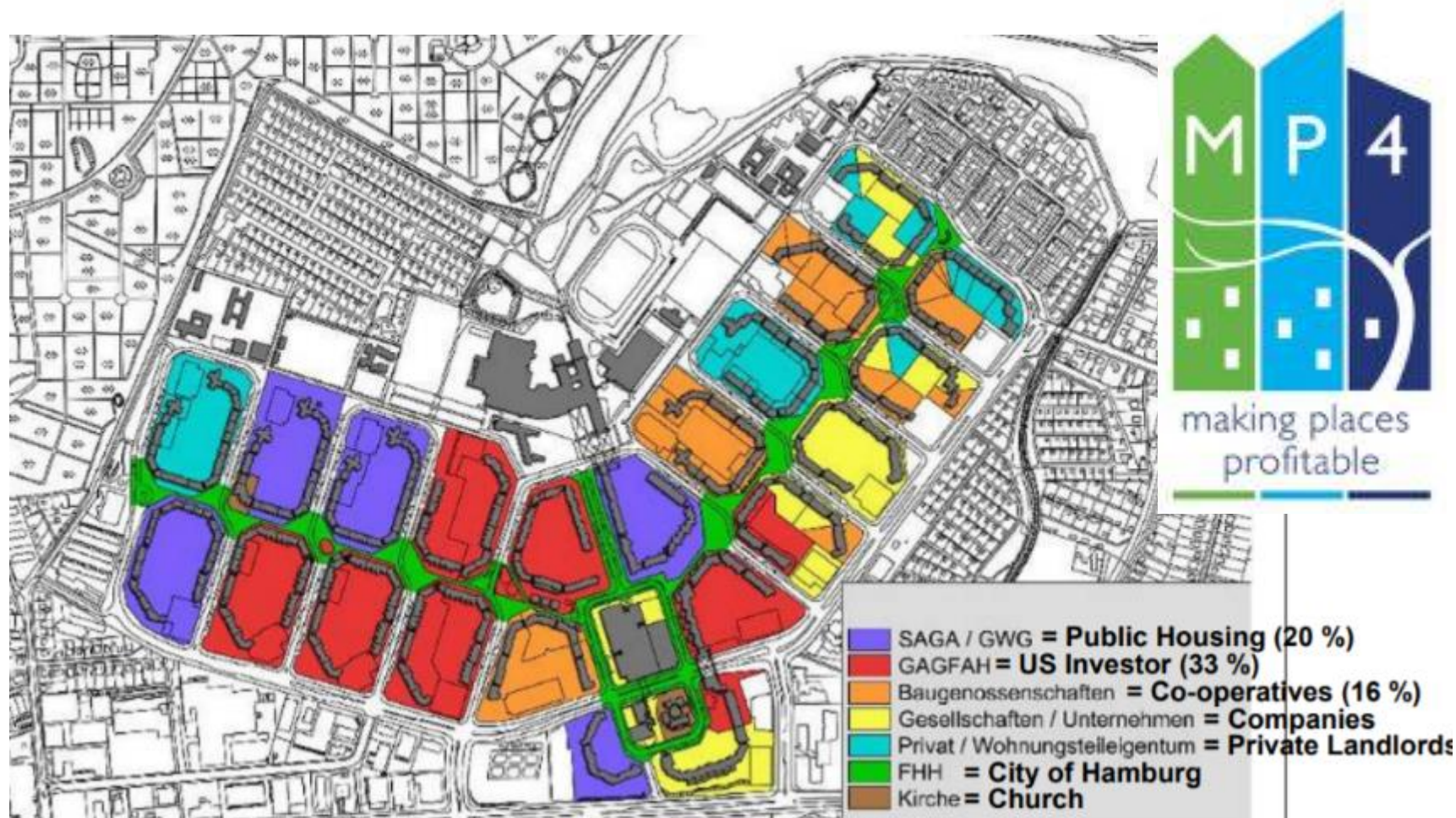
- Κοινωνική Υποστήριξη οικογενειών και διασύνδεση με Δημόσιες Κοινωνικές Υπηρεσίες
- **Ομάδα Υποστήριξης Γυναικών**

- Κοινωνική Υποστήριξη οικογενειών και διασύνδεση με Δημόσιες Κοινωνικές Υπηρεσίες
- Ομάδα Υποστήριξης Γυναικών
- Διοργάνωση μαζί με τον Σύλλογο και τους κατοίκους (αυτο-οργανωμένων) φεστιβάλ, μέσα στην κοινότητα με συμμετοχή κοινωνικών υπηρεσιών και κινημάτων της πόλης.

- Κοινωνική Υποστήριξη οικογενειών και διασύνδεση με Δημόσιες Κοινωνικές Υπηρεσίες
- Ομάδα Υποστήριξης Γυναικών
- Διοργάνωση μαζί με τον Σύλλογο και τους κατοίκους δύο αυτό-οργανωμένων φεστιβάλ, μέσα στην κοινότητα με συμμετοχή κοινωνικών υπηρεσιών και κινημάτων της πόλης.
- **Συνεργασία με φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης**

- Κοινωνική Υποστήριξη οικογενειών και διασύνδεση με Δημόσιες Κοινωνικές Υπηρεσίες
- Ομάδα Υποστήριξης Γυναικών
- Διοργάνωση μαζί με τον Σύλλογο και τους κατοίκους δύο αυτό-οργανωμένων φεστιβάλ, μέσα στην κοινότητα με συμμετοχή κοινωνικών υπηρεσιών και κινημάτων της πόλης.
- Συνεργασία με φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης
- Προγράμματα συμβουλευτικής–απασχόλησης–επιμόρφωσης (π.χ. ατομική και οικογενειακή συμβουλευτική υποστήριξη)

4. Πως διασφαλίζεται η καλή κατάσταση των συγκροτημάτων κατοικιών στην Κύπρο;

Steilshoop –
Αμβούργο:

Housing Improvement
District (HID)

Εμπλοκή ιδιωτικού
τομέα στην κατασκευή
και διαχείριση του
συγκροτήματος

Χρηματοδότηση από
ευρωπαϊκά
προγράμματα
(DG for Regional and
Urban Policy)

5. Ποιες οι ελκυστικές περιοχές; Πως αντιμετωπίζονται τα ζητήματα κόστους γης στην Κύπρο;

Ελσίνκι:
Αναπτύξεις σε πρώην
βιομηχανικές και
λιμενικές ζώνες,
πρόσβαση στην
παραλία και σε
εγγύτητα με το κέντρο
πόλης.

Ευρωπαϊκοί φορείς:
αυτάρκεια σε κρατική
γη κοντά και εντός του
κέντρου πόλης

5. Ποιες οι ελκυστικές περιοχές; Πώς αντιμετωπίζονται τα ζητήματα κόστους γης στην Κύπρο;

- Meet HUD basic eligibility requirements: not a registered sex offender and/or not convicted of methamphetamine manufacture or production on public housing premises
- Have not been evicted from federally assisted housing for drug-related criminal activity in the past 3 years
- Have not been evicted from federally assisted housing within the past 5 years
- Does not owe monies to any subsidized housing programs
- Cannot exceed income guidelines

Το αμερικανικό παράδειγμα:
 Denver Housing Authority
 Ο οργανισμός έχει έσοδα από ενοίκια, επενδύσεις, πώληση γης, κρατική χορηγία.

DHA has transformed public housing in Denver creating vibrant, revitalized, sustainable, **transit oriented**, and **mixed-income** community of choice

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Kalasataman kelluvia pientaloja

Σταύρος Κ. Πάρλαλης (PhD)
Βύρων Ιωάννου (PhD)
Λώρα Νικολάου (PhD)

